

TELEGRAFUL ROMANU.

Degrafu lă ese de dōue ori pre septemana:
fa uminec' si Joia. — Prenumeratuna se
ce in Sabiu la espeditură foie, pre atara la
r. poste cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către espeditura. Pretiul prenumera-
tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n.
ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 87.

ANULU XXIII.

Sabiu 214 Novemvre 1875.

trn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre
o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime, si tieri
strenie pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratul se platește pentru întâia óra
cu 7 cr. sirul, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr.
si pentru a treia repetire cu 3 1/4 cr. v. n.

Serbi'a dela 1858 pana la 1875.

(Urmare.)

Resbelulu din Crime'a si mai pre
urma pacea dela Parisu a schimbatur
situatiunea in Serbi'a. Cu tōte ca la
1842 au venit pre tronulu serbescu,
de pre care fu alungata famili'a Obre-
novici, prin protectiunea rusescă, Alessan-
drul Carageorgevici, dela 1848 in-
cōce influint'a austriaca a fostu mare
in Serbi'a. In tempulu resbelului orien-
tal Serbi'a a remasu neutrale. De
neutralitatea serbescă inse nu se ale-
gea nimic'a déca Russi'a avea norocu
sa repórtă vi'o victoria asupr'a alia-
loru (Franci'a si Anglia). Nici Aust-
ri'a n'avea incredere deplina in in-
fluent'i ei si asiá a facutu tōte dis-
pusetiunile a ocupá cu trupele ei prin-
cipatulu serbescu. Tōte erau gata
pentru ocupare. Trupele concentrate
la Semlinu sub vice-maresialulu Coro-
nini, pâna si pontone pentru trecerea
preste fluviulu Sav'a asteptau numai
unu semnu si trecerea dincolo se pu-
nea in lucrare. Curtea serbescă nu
era dispusa a face opusetiune, dara
consiliulu ministrilor si senatulu ser-
bescu prin o nota energica, contra vo-
intiei principelui, protestéza in contr'a
ocupatiunei si amenintia cala casu candu
protestulu nu aru avé resultatulu do-
ritu, Serbi'a va trebuí sa parasescă
neutralitatea observata pâna ací si sa
ia refugiu la ultim'a ratiune, la arme. In
interesulu aliatiloru nu erá de a atitá
unu resbelu poporalu la Dunarea de
josu si asiá remanendu neexecutata
ocuparea propusa s'a pastratu si neu-
tralitatea serbescă pâna la finea res-
belului.

Neutralitatea acésta a fostu fórtă
buna pentru Serbi'a. Ea a scapat de
sub protectoratulu esclusivu alu Russie-
iei, s'a pusu sub garanti'a puterilor
mari europene si prin art. 29 alu pâ-
cei dela Parisu a fostu pre viitoru
scutita de ori-ce interventiune armata.
Serbi'a a incetatu asiá dara de a fi
magariu preste care se batea de
multe ori Russi'a cu Turci'a, a incet-
atu de a fi unu depositu de admini-
stratiune militaria si civile rusescă si
a inceputu a se simt'i mai indepen-
denta.

Russi'a a inceputu "a se recu-
lege" dupa resbelulu din Crime'a, dupa
cum dicea Gorciacoff, si, incâtu pri-
vesce Serbi'a, reculegerea erá a scôte
influent'i politicei austriace eu totulu
din Serbi'a. Russi'a nu se indoiaj' nici
pre unu momentu ca alungandu-se
Alessandru Carageorgevici de pre tron-
ulu serbescu si influint'a austriaca
este delaturata. Russi'a a imitatu pre
Austri'a care castigase terenulu pen-
tru politic'a sea prin unu serbu si tra-
misse si ea pre unu serbu consulu la
Belgradu. Acest'a a sciu tu ca in Ser-
bi'a lângă principale mai este a dôua
putere asemenea acestui'a. Puterea acé-
sta erá senatulu. Acésta erá o in-
stitutiune antica. Dupa Hatisierifulu
dela 1839, in care se cuprindea si Ustavulu (constitutiunea) celu vechiu ser-
bescu, Serbi'a erá impartita in 17 cer-
curi. Din fia-care cercu alegea prin-
cipele unu senatoru, pre celu mai mer-
itatu si mai expertu barbatu. Prin-
cipele nu avé putere de a depune pre
nici unulu din acesti'a, fără de voi'a
Portiei, nici chiaru pentru transgresi-
uni politice. Pâna la determinarea
mai de aprope a atributiunilor Scup-
cinei (adunare natiunale) senatulu erá
intr'un'a si corpu legislativu, pentru

ca fia-care lege trebuiá sa tréca prin
senatu si apoi sa se sanctiuneze de
principale. Senatulu mai avea si dreptu
de initiativa la aducerea legilor
si a ordinatiunilor mai momentuose
administrative. Precum se vede sen-
atulu avea frumóse si insemnate drepturi.
Senatulu erá pre atunci in cea
mai mare parte de sub Obrenovici si
cei mai putieni denumiti de Carageor-
gevici si intre ei multi amici ai Russie-
iei. Austria avea putieni partinitori
in senatu; partea cea mai mare o
formá opusetiunea carea uria pre prin-
cipele pentru sympathiele sele către
Austri'a.

Consululu generale rusescu, ser-
bulu Milosievici, indată dupa asiedia-
rea sea in Belgradu (1858) a inceputu a
tiené o casa deschisa. N'a trecutu multu
si cas'a consulului erá loculu de in-
tâlnire pentru toti nemultiamitii, pâna
cându a inceputu a se vorbí de o
conjuriune Dupa ce s'a descoperit
conjuriunea in care erau incurcati
multi senatori, Milosievici fu pensiu-
natu si demissiunatu si n'a mai intrat
mai multu in servitiulu statului.

Conjuriunea a facutu cale Portiei
sa intrevina pentru senatorii in-
carcerati, ceea ce pentru Russi'a a
fostu fórtă binevenit. Comisariulu
turcescu Ethem pasi'a a luatu dru-
mulu celu mal lungu prin Serbi'a, că
sa vina tōte oficiele de prin tiera sa'l
intimpine că pre unu comisariu impe-
ratescu, milit'a sa lu salute in parada,
dara in fine Serbi'a sa simta depen-
dint'a sea de Pórt'a. Corón'a la tōte
a pus'o, ca principale cu ministri si cu
senatorii s'a dusu si s'a presentat
comisariului inainte de a face acest'a
visit'a principelui. Pórt'a, prin bucur'a
ca senatorii si i-au refugiu la dens'a
si ca a surpatu si vatematu autoritatea
principelui serbescu Carageorgevici a
manatu tōta ap'a pre mór'a Russie-
i. Austria n'a avutu curagiulu a intre-
veni pentru Carageorgevici si asiá
acest'a a fostu silitu ca pre senatorii
amestecati in conjuriune sai ierte,
multiamindu-se ai esilá. Unii mai putieni
compromisi fura restituiti in
functiunile loru de mai nainte. Mai
curiosu a fostu, ca doi senatori, rudenii
de a le principelui, carii se distin-
sese in urmarirea conjurilor, a tre-
buitu sa se demissiuneze si totu asiá
si ministeriulu intregu. Atunci a ve-
nitu la căma Elia Garasianin, care
cadiuse dupa sfersitulu resbelului din
Crime'a, din cauza ca era contrariu
politicei austriace. Lui i se incrediu
si compunerea unui ministeriu, luandu
elu si postulu celu insemnatu alu unui
ministrul de interne. Presedinte alu
senatului deveni betrânlul voevodu
Vucsici, numit u si "creatoru de prin-
cipi." Acest'a alungase la 1839 pre
Milosiu, la 1842 pre Michailu Obre-
novici si a ajutatu lui Carageorgevici
pre tronu. Acest'a erá acum in frun-
tea senatoriloru nemultiamiti.

Ethem pasi'a a plecatu curendu,
ducendu cu sine consciint'a ca a "in-
fratit" partidele si a cheltuitu 5000
galbini din tesarululu serbescu in scur-
ta sea missiune. Elu pote ca n'ave
nic'i idea ca a preparatu numai ca-
dereia lui Carageorgevici.

Interventiunea Portiei in Serbi'a
si rol'a cea miserabile a principelui
si senatului in tōta afacerea a indig-
natu adencu pre serbi. Pre atunci
"Omladina" inca nu erá organizata
ca sa dea impulsu in afaceri nati-
unale politice, ea erá numai unu felu

de societate a aceloru ce si facuse
studie in Germania si Francia si a
cărei scopu erá progresulu.

Dintre omladinisti, cari nu se
puteu impacá cu referint'a cea umili-
toria a Serbiei fatia cu Pórt'a, voiau
sa protesteze. Garasianin si Vucsici
inse nu s'a invoitu. Omladinistii seu
partida "junioru", vedindu ca cu "be-
trâni" nu e nimic'a de facutu si punu
tote sperantile in Scupcina.

Atributiunile Scupcinei inca nu
erau statorite. Era, ce e dreptu, unu
felu de "adunare natiunale" co-
respondintore intlesului cuventului.
Referint'a ei facia cu legislatiunea,
principale si ministeriulu nu erau nici
decum regulate. Nu esistá o ordine
electorale, ci numai unu obiceiu
vechiu că la casuri fórtă momentuose,
cari atingéu tier'a intrega sa se aléga
deputati din poporul pentru "adunare"
(Scupcina), cari nu numai sa desbata
dara sa si decida ce are sa se intem-
ple. In tempulu resbeleloru cu turciu,
sub Carageorgevici si Milosiu au fostu
de multe ori adunata Scupcina; mai
tardiu sub Milosiu, crescându puterea
principelui, au fostu mai raru, apoi
iéra mai dese si in anulu 1842 fu
tocm'a scupcina, carea a alesu pre
celu dintăiu fiu lui Cara George,
pre CaraGeorgievici principale. In
anulu 1848 fu iéra scupcina, carea a
decisu ajutoriulu pentru serbii din Un-
gari'a de sudu. Dela 1848 n'a mai
fostu scupcina, pentru-ca principale
Alessandru a credutu ca pote domni
si fără de concursulu ei.

Agitatiunea pentru Scupcina erá
mare in poporul pre la finea lui Iuliu
(1858). Ministrul de interne a intre-
batu pre toti prefectii din tiéra si
acesti'a au respunsu ca dorint'a popo-
rului este mare pentru convocarea scup-
cinei. Principale, ministeriulu, afara de
Gerasinnin, si senatulu erau contr'a
convocării scupcinei. Dupa multe sver-
coliri si opusetiuni se decide denu-
mirea unei comisii, carea se elabo-
reze unu statutu pentru scupcina. Cu
mesur'a acésta credutu contrarii scup-
cinei a amaná convocarea ei; dara
comisiunea la 12 Septembre fu gata
cu operatulu ei pre care lu primi si
senatulu. In 15 Septembre comunica
ministeriulu senatului, ca Pórt'a opre-
sce intrunirea scupcinei. Scirea acé-
sta a produsu indignatiunea cea mai
mare in tiéra, asiá incâtu insusi prin-
cipale s'a vediutu nevoit u rugá pre
Pórt'a sa concéda tienerea scupcinei.
In 27 Sept. a fostu ministeriulu in pu-
setiune de a comunicá senatului ca
Pórt'a si-a retrasu ordinulu de inter-
dicerea scupcinei. Tōte cele de lipsa
pentru convocare se intemplara in
graba si scupcina fu pre diu'a de
Santulu Andreiu convocata. Alegerile
au esit in defavorulu principelui Ca-
rageorgevici. Cei mai multi alesi erau lib-
erali si partizani de ai lui Obrenovici. Cu
deputatii veni multu poporul la Bel-
gradu. Atacurile asupr'a principelui Ca-
rageorgevici erau la ordinea dilei, ici
cole se audiéu vivate pentru Obre-
novici.

In diu'a deschiderei scupcinei prin-
cipale Alessandru a datu unu prândiu
mare in onore de deputatiloru, dara
chiamatii au refusatu a merge. Revo-
lutiunea erá la usia.
(Va urmá.)

Marti a fostu burs'a dela Vien'a
fórtă alarmata. Nu se vorbiá de ni-

mic'a mai putienu decât de unu ult-
imatu, pre care puterile nordice laru
fi tramis Portiei. O nota in "Wiener
Abendpost" din aceeasi di a mulco-
mitu spiritele.

"Coresp. politica" spune din Bel-
gradu, ca retragenduse considerabile
trupe turcesci din castrele dela Nisi
in Iaintrulu tieri, trupele serbesci
inca au inceputu a se reintorce dela
fruntarie.

Din Cetigne se scrie ca negotia-
riile intre principale Muntenegrului
Nicola si intre Porta au inaintatua asiá
de tare, incâtu Pórt'a este gata a
cede Muntenegrului partea cea mai
mare din Erzegovin'a, inse cu condi-
tiunea că sa recunoscă suveranitatea
sultanului.

Unu telegramu din Constantinopole
dela 12 l. c. spune ca sanatatea Ma-
relui Viziru se afla intr'o stare fórtă
critica.

Mai departe spune ca la Constan-
tinopole lumea e fórtă ingrijata, ca
pacea va fi conturbata si in Bulgaria.

Punctele negre devinu din ce in
ce mai numerose pre cerulu dlui Bu-
ffet; deca trebuie sa se crede unu
sgomotu fórtă acreditat la Parisu,
acéste puncte turbura din nou si in
atare punctu omogenitatea atâtu de
cântata a cabinetului, in câtu ultim'a
siedintia a consiliului a trebuitu sa fia
bruscu radicata de maresialulu Mac-
Mahon. Decisiuinea ce se pretindea
unanima, nu de multe dile, despre o
declaratiune de solidaritate a cabine-
tului pentru scrutinul de arondis-
mentu este pusa in indoiela; in fine
imposibilitatea in care ministri de jus-
titia si de interne au fostu spre a
se intielege asupr'a dispusetiunilor
unui projectu de lege pentru presa
este indirectu confirmata de "Conres-
pondintia Havas."

Iéta in ce privesce actiunea gu-
vernului. In cercurile parlamentare
situatiunea este si mai rea. Membrii
cei mai influenti ai centrului dreptu
liberalu, grupati in jurulu dloru Bo-
cheru si d'Audiffret. Pasquier, voiescu
sa se intieléga cu grup'a Lavergne si
cu centrulu stângu, spre a evitá de a
se pune la dispositiunea ministrului
de interne in cestiunea electorală. Ei
se temu de tendintile clericale si
bonapartiste a dlui Buffet si mai multu
de cătu deputatii stângi, căroru ten-
dintie le aru da atâte facilitati scruti-
nului de arondismentu; ei suntu dara
dispusi de a face că desbaterile asu-
pr'a legii electorale sa fie precedate
de o interpelare destinata, fia spre a
returná pre D. Buffet, fia spre a 'lu
obligá sa ia angajamente contrare
politicei ce a urmatu pâna acuia.

Acum d. Buffet va luá acele an-
gajamente, séu va preferi sa se re-
traga? O corespondintia din Parisu a
"Independentei belge," care ne arata
pre d. Buffet ca voindu a se tine
cu ori ce pretiu la putere spre a face
alegerile, ne spune ca elu va puté
fórtă bine, spre a scapá de furtuna,
sa adórmă, prin nescâri-va esplicati-
uni ambigue, vigilentia orleanistilor
fara a superá pre bonapartisti, si se
deslipésca astu-feliu din fortile coa-
lisate contr'a sea spiritele aplecate

spre amânarea dificultătilor de cătu
a le face facia.

Sesiunea adunării nationale s'a
deschis. "V. C."

Dupa informatiunile ce primim din Corfu, se asigura ca de căteva
dile portulu aceluui orasului e forte
frequentat de vapore turcesci transpor-
tându trupe in Erzegovină, său adu-
uendu raniti la Constantinopole. —
De alta parte Turcă, spre a se vedé
descurcata cu o óra mai curendu de
evenimentele din Erzegovină, s'a gra-
bitu a aduce la cunoștință popula-
tiunilor urmatorele reforme menite
a induci sörtea popórelor crestine si
anume:

Veniturile fia-cărei localități se
voru afectá pentru trebuințele locale
cu deosebire cu destinație la instruc-
tiune; adeca se voru face scoli pre
acolo pre unde nu suntu, iéra cele
esistente se voru ameliorá. — Legile
in vigóre se voru traduce din
turcesce in limbă fia-cărei tieri. Inain-
tea tribunalelor desbaterile voru avé
locu in limbă celor ce pledéza; ase-
mene actele si sentintele se voru
pronunciá in limbă imprincipatilor.
Déca se voru gasi turci in procese cu
crestinii, desbaterile voru avé locu
rându pre rându in limbă turca si
serba.

Nimene nu va mai puté pune ra-
iale la rechisituni, nici chiaru pen-
tru caii trebutori la transportările
militare. Pre lângă guvernul fia-că-
rui vilayetu va figurá unu consiliu
compusu din persoanele cele mai con-
siderate printre populatiuni, si care
voru avé votu in afacerile administra-
tive si judecări; in casurile dificile,
decisiunea se va deferi tribunalului
superior alu vilaetului. Si in fine, ca
proba de sinceritatea Turciei in calea
reformelor ce intreprinde, a numitu
pre unulu din cei mai stimati locui-
tori ai tierei, pre l braim bey, esitu
din o vechia familia crestina, de aju-
toriu alu valiului. — Tóte aceste suntu
bune, inse noi nu credem in eficacita-
tea reformelor Turciei, si caus'a e
simpla: lips'a de ómeni competenti in
care se afla imperiul. — La reforme
maru trebuesc ómeni mari, si seman-
tia ómenilor mari s'a stinsu de multu

in Turcă, ne remâindu de cătu aprópe
cea a gândaciloru.

Russi'a fatia de cestiunea orientale.

E delicata de totu cestiunea ori-
entale care aterna astadi că sabia lui
Damocles deasupr'a capetelor diplomatice din Europa. Turcă a arestatu
pâna acum in mii de fapte, ca nu este
in stare a esistă mai departe că statu
suveranu. Isvórele sele de venite, con-
sumate printr'o administratiune mi-
serabila si printr'unu sistem finan-
cialu reu, nu ajungu spre a saturá
nesatiósele pofta ale unei imperatii
depravate si degenerate, de ací pro-
veni mesur'a desperata, de a dechiará
bancrotulu statului si a pagubí astu-
felui o suma considerabila de interesu
real. Scimu, ca ce efectu avù acésta
dechiarare de insolventia. Puterile in-
gagiate nu primira acestu remediu, ci
Pórt'a se vede nevoita a-si implini
deobligamentele sele. Pre de alta parte
sublim'a Pórt'a nu este aplecata a in-
troduce reforme administrative cores-
pondietóre in provinciele resculate din
imperiul seu in butulu opintiriloru
ce le facura puterile europene. Acé-
st'a portare cerbicósa a „omului bol-
navu“, interesele cele multe ingagiate
in orientulu Europei, tendintele pu-
terilor ce urmarescu in fondu con-
cuite in orientu contribue la inaspri-
rea situatiunei de astadi, care si asiá
e destulu de agitata prin stagnarea
comerciului si a industriei. Opiniunea
publica se fragmenta necurmatu si nu
crede asigurârilor de pace ce le aude
din gur'a puterniciloru monarchi ce
dau directiv'a in politic'a europénă.
Naluc'a orientale, in care poporul
crede cu tóte asigurârile suveranilor
europeni, sta că o figura spaimen-
toria inaintea tuturor.

Intr'adeveru nici unu guvernul alu
statelor mari europene nu se mai
indoiesce, ca Turcă lasata de sine,
nu va introduce reforme radicali spre
a regenerá putredulu seu imperiu. Ea
este aplicata mai multu a continuá
unu resbelu funestu cu suditii sei, de-
cătu a le face dreptate si a le satis-
face modestele pretensiuni. Fatia de
acésta situatiune critica a imperiului
otomanu, cari inspira atâtea ingrigiri

si temeri fundate, nici un'a dintre puterile
garante nu avù curagiul a luá
in mâna sea operatiunea inevitabila.
Interventiunea de pâna acum nu folosi
nimic'a. In dilele din urma se lati
faim'a ca consululu generalu rusescu
Ignatief s'a infatisiatu, imbracatu cu
paletoului lui Mencikoff, care a de-
chiarat resbelul din Crime'a, la Sultanul
si i-a propus in termini ener-
gici si drastici reforme radicali in
privint'a stârilor corupte din Tur-
că, amerintiandu, ca la din contra
Russi'a se va vedé silita a interveni
cu forț'a pentru aceste straformări
reclamate de trebuințele indispensabile
ale dilei. Acésta pasire energica
a Russiei a datu ansa la cele mai varie
conjecture in publicistic'a europénă.
Russi'a, dicea cu bunu temeu o partea
diurnalisticiei, nu a parasit politica sea
tradițiunale dictata de Petru celu Mare,
ea astadi si arata mai chiaru că ori
cându intentiunile sele egoistice in
cestiunea orientale, aliant'a ei cu Aus-
tro-Ungari'a e cladita pre nesipu. In
diurnalistic'a oficioasa a nostra se ve-
dea panic'a provocata prin incidentul
din Constantinopole si ea indată
se puse cu aparatulu ei spre a potoli
flacările.

Intr'adeveru la prim'a vedere ori-
cine erá indreptatutu sa crede, ca
Russi'a vrea sa-si aduca la valoare
dreptulu ei de protectiune fatia de
sementiele slave de pre insul'a bal-
canica, asupr'a căror'a ea si la 1854
si arogase unu tutoratu intemeiatu
pre unitatea de rasa si pre omoge-
nitatea săngelui.

Austri'a din interesulu seu cu
deosebire din antipathia si ura cătra
elementulu slavu, de care se vede
amenintiata in viitoru se afla indem-
nata a jucá unu rolu forte reservatul,
ea fiindu cu trupu si sufletul pentru
neinterventiune nu potu consemnti cu
atitudinea Russiei, de ací apoi inimicu
alianție celor trei imperati dedusera,
ca Russi'a nu voiesce se scie de acé-
st'a aliantia, cându e vorba de inter-
resele ei concrete. Politic'a acésta
de passivitate ce o observa barbatii
ce conduc destinele Austriei dà Tur-
ciei unu pretestu de a perseverá in
cerbică sea mai departe. Déca Austri'a
nu se va decide in modu posi-
tivu pentru a lucrá mâna in mâna cu

Russi'a, spre a silí pre Turcă la re-
forme, atunci Russi'a cu siguritate va
face singura frontu Turciei si nu se
pote tagadu, ca Germania, care e
mai putinu interesata in acésta afa-
cere decătu Austria si Russi'a, va lu-
crá in favorulu Russiei, care a facutu
destule servitie Germaniei si pote sa
pretinda dela acesta cu totu dreptulu
unu ajutoriu. Monarchia nostra se
afia intr'o dilema critica. Aterna dela
priceperea barbatilor ei conducatori,
ca cum se va smulge din acésta si-
tuatiune grea. Unde e vorba de in-
tereze concrete reali, acolo se vede
numai decătu, cătu de nesolide suntu
alianție nenaturali.

Din agricultori — proletari.

Acésta amenintia pre forte multi
români din patria nostra: din agri-
cultori a deveni proletari.

In multe tienuturi români au
inceputu a vinde mosiòra eredita dela
parinti si a se espropriá insisi pre
sine in mesura asiá de intinsa, incătu
se pare a o dicta patriotismulu, că se
facea pre fratii nostri atenti la acé-
sta erore a lor.

Ce se va alege de noi, déca astu-
felui lapandandu-ne de mosia vomu
pierde pamentul de sub picioare?

Dara voi sunteți cosmopoliti, pen-
truca iubiti pre veneticulu Itzig si pre
inprintenatulu Pista Golanu că si pre
fii vostri si inzestrându-i cu avere,
ve cresceti domni.

Iéra tu, i inteligintia romana, de-
prinsa in patriotismu, cum poti trece
cu vederea erorile fratilor mai mici,
pentru cari esti parata a murí?

Existint'a fisica, cultur'a receru
media materiali deci progresati si
materialmente si spiritualmente; pen-
truca numai acel'a e progresu ade-
veratu, care se face in ambele direc-
tioni: si in avere si in cultura. V.

Cursulu supletoriu

tinutu la Brasovu dela 1—18 Au-
gustu 1875.

(Urmare.)

Déca va lasá educatorulu pre
copilu la jocu cu alti copii de ome-
nie, cu consolari de ai sei numai in
anumite óre, si 'lu va face a cautá

credintia. Iis. inse nu-i vorbesce de
intielegere, ci singuru de credint'a, —
pentruca, déca cele pamentesci suntu
grele de intielesu, cele ceresci suntu
cu totulu imposibile, déca cele pa-
mentesci cu ajutoriulu ratiunei se es-
plica cu anevoia, cele ceresci nu se
potu esplicá. Ací se cere credintia,
impulsul internu (6, 44. seqq. 65:
nimenea nu pote crede, de nu-i va fi
datu de susu. dela tatalu). Credintia
nu se castiga cu rationalismulu, cu
documentarea matematica, ci spre acé-
st'a se cere unu impulsu internu, mor-
alu alu omului.

Vs. 13. Acestu Vs. este interpre-
tatu in mai multe forme; noi vomu
scote din tóte ce este mai esential, simburele — lasându opiniunile di-
verse din cau'a spatiului.

Iis. vorbesce despre raportulu seu
fatia cu Ddieu, că Ddieu; despre mis-
siunea sea că omu fatia cu omenimea,
punendu-se mai pre susu decătu profetu.

Vsulu acesta este in strensa le-
gatura cu celu precedentu (12), si
numai prin incopciarea loru, se pote
esplicá de ajunsu. Astfelu: (Vs. 12)
de Ve voi spune cele ceresci (si eu Ve
voiu spune, pentru ca singuru eu le
cunoscu, si altulu nimenea) si (in Vs. 13)
in locu de căci, nimenea nu s'a suiu
in ceriu) că sa véda cele ceresci, si
pogorându-se sa le spuna, si prin ur-
mare nimenea nu le cunoscu) numai
celu ce s'a pogorit din ceriu, fiul
omului, carele este in ceriu. Prin acésta
amu datu óre-care intielesu cuvin-
telor celor laconice din acestu Vs.;
dar' intielesulu inca nu-lu avemu, ci

FOIȘIÓRA.

Studii esegetică.

Sectiunea II-a.

CAPU II—IV.

Cele dintâi minuni a lui Iisus in Ga-
lile'a, Samari'a si Iude'a.

(Urmare.)

Vs. 11—21 cuprinde curențul lui
Iis. din punctu de vedere mai inaltu.

Vs. 11—15. Iisus in săndu la o
parte incercarea de a convinge pre
Nicod. — cerca a face impresiune asu-
pr'a lui prin aceea ca: a) lu asecură
despre conștiința investiaturilor sele,
pre cari Nicod. si consotii lui sine-
dristi, ne potendu-le cuprinde cu min-
tea loru cu judecat'a loru ceea unia
unilaterale, nu le primescu (agrairea din
Vs. 11 seq. se refera la mai multi — Ni-
cod. si consotii lui), si b) face alu-
sioni la descoperiri mai inalte, pre
cari are sa le arete cu cuventul si
fapt'a (ca este fiul lui Ddieu, si cu deo-
sebire — si predice mórtea sea) —
cu cari va afla si mai putinu cre-
diamantu.

Vs. 11... noi grămu ce scimu...
Vorbirea lui Iis. in plurulu cu „noi“ este
interpretata in mai multe forme. Cá
plur. Majest. nu se pote luá, fiindu in
contradicere cu datin'a lui Iis. de a
vorbi. In intréga evangelia nu aflam
acestu plur., ba Iis. unde e vorba de
densulu pune unu pondu deosebitu
pre singul. eu εγώ. Iis. nu pote vorbi
nici despre sine si tatalu, căci aru fi
in contradicere cu sine si tatalu: ceea

ce amu vediutu marturismu nu se pote
dice despre tatalu; asemenea nici de-
spre sine (Iis.) si spiritulu suntu; si
totu asemenea nu pote intielege pre
lângă sine pre investiacei sei, căci
acesti'a nu investiau, ci erau pâna aci
numai că investiacei. Mai verosimile
mi se pare ca Iis. prin noi face alu-
siune la Ioanu botez. carele investiase
despre botezulu pocaintie, si martu-
risise despre Iis. ca a vediutu spiritulu
pogorindu-se (1, 32. Mat. 3, 1—12.
Marcu 1, 4—8. Luc'a 3, 3—18) si
astufeliu in privint'a doctrinei, despre
carea este vob'a ací, era in comu-
nitate cu Iis. r.

Ioanu este adeca impreuna investi-
atoriu si marturu totu odata a lui Iis.

Iis. ia pre Nicodimu intru un'a
cu pre ceilalti sinedristi (judei) de-si
densulu erá pre cale a se desface de
ceilalti judei: pentruca Nicod. de-si
cu anima curata cautá adeverulu, deo-
sebindu-se de colegii sei, totusi cre-
dint'a interna deplina nu avé, elu as-
teptá convingere. — Scimu însemná
securitatea, amu vediutu cunoscerea
nemijlocita, din carea a urmatu sci-
int'a (comp. Vs. 32, unde si a audí
este intrebuintiatu astfelu). Véde-
rea si audirea suntu conditiunea" esactei
cunoscéri a unui lucru, despre carele
se depune marturisirea. In acestea erá
comunitatea dintre Iis. si Ioanu botez.
Iis. a vediutu si auditu că Ddieu la
Ddieu inainte de intruparea sea; Ioanu
botez. a auditu mandatulu divinu (1,
33) si a vediutu spiritulu pogorindu-
se si remanendu preste Iis. (1,
32. 34.)

Vs. 12. Realitatea se exprima hi-
potetice prin conditiunea „déca“ (ει)
că si in 7, 23. 13, 7. s. a. Déca amu
disu vóue (mai bine: déca ve amu spusu)
cele pamentesci — prin cele pamentesci
(τα επιγένετα) nu se intielege asemenea
din Vs. 8. nici compararea intre nas-
cerea trupescă si spirituale (Vs. 6.) ci
nascerea de susu (a dóu'a nascere
dupa Paulu: Tit. 3, 5. comp. Efes. 5,
26 seq.) nu că unu ce reprobabile din
punctu de vedere morale că: Filips.
3, 9. Col. 3, 2. ci că unu ce ce se in-
templa cu omulu pre pamentu, si la
care parte pamantescă este parte
base, parte tienta comp. I Corint. 15,
40 Filips. 2, 10.

Cele pamentesci suntu mai usioru
de cuprinsu cu mintea omenésca, si
prin urmare mai lesne de credintu,
pre căndu la cele ceresci aflámū contrariulu De-si Nicodimu erá pregatitul
se crede, totusi nu puté se cuprinda
cu mintea sea investiatur'a lui Iis. Lu-
nu-i lipsea bunavoint'a dara calea pre
carea voiá se ajunga la adeveru erá
gresita erá calea materialismului im-
preunatul cu rationalismulu. Iisus o
scie acésta, si de aceea tractéza cu
densulu asiá blandu (vedi contrariulu
5, 41—47. 8, 43—47. 55. s. a.) dic-
cendu-i: déca vorbindu-ti de cele pa-
mentesci, cari suntu usioru de price-
putu si de ací — dupa voi — de credi-
tul, si tu cu ai tei nu pricepi, si
prin urmare nu credi, — cum vei pri-
cepe si crede atunci, căndu 'ti voi
vorbi despre lucruri de cele ceresci,
cari suntu mai grele de intielesu, si
intempina mai multa resistantia in

la jocu numai că la o petrecere, nu inse că la o fapta vrednica de a o face, cătu tiene diu'a — se va de-prinde prin acésta copilulu, a nu simtă placere la alergări selbatice, gâl-geuri, polecriri, incaierari, năcesitate de a 'si resbună si apoi a minti fără capetu. Printr'o astufeliu de apucatura simplă in educatiunea copilului 'lu va puté pune educatoriulu in stare, a fi cumpetatu in petreceri, pacinici, stimatori de consotii sei, iubitoriu de adeveru, modestu. Dandu-i sa mânce bucate nutritorie, sa se sature, fără inse că sa-'lu inbuibeze, fără de a-'lu lasă sa lingăresca, ori sa guste din tóte celea, ori sa bée chiaru rachiul, dara si apa pré rece sa 'lu ferésca de a bé, căndu este tare incalditu, ori indata dupa ce a mânca bucate ferbinti — prin acésta 'lu va pune in stare a se multiamí, cu ce-i dau parati si asiá se va de-prinde si la cumpatare in mâncare si beutura. Avendu'-si apoi si trebuinciosele pen-tru scola 'lu va poté de-prinde sa-'si pastreze si crucerii cari i'capata in daru.

Spunendu copilului, prin ce in-templari a potutu cutare cersitoriu deveni orbu, schiopu, surdu ori ciungu si cătu de grele suntu pentru omu atari scaderi trupesci; cătu de nefericiti s'aru face si elu, déca s'aru chilavi prin sarituri nebunesci ori prin alte gresiele; cata nefericire aru puté aduce altoru copii ori chiaru si dobitócelor déca s'aru mai jucá aruncându petri ori déca aru mai imbrânci pre carev'a copilu. Punendulu pre elu, sa 'i ajute a se ridicá copilului, pre care lu véde, ca a cadiutu si nu se pote sculá; tramtiendulu pre elu sa dée bietului cersitoriu chilavu cruce-rulu ori bucat'a de pâne s. a. — usioru 'lu va puté astufeliu de-prinde sa simtia compatimire si sa devina binefacatoriu câtra nefericiti.

Déca-i gresisce ceva d. e. unu copilu de ai vecinului ori unu frate alu seu mai micu, sa 'lu convinga educatoriulu, ca asupr'a unui'a fără minte nu se cade, a se mania cinev'a; ci pre unu atare individu se cuvine a 'lu indreptá, déca putemu. Prin acésta usioru se va de-prinde copilulu, a concede celoru nelipsiti si a avé paciintia cu ei.

numai scheletulu — déca ni se per-mite acestu terminu. — Despre ori-ce lucru nu pote cine-va vorbi de cătu déca lu cunoscere; si cunoscerea acésta se pote ajunge numai prin propri'a intuietiune. De cele ceresci — dupa acésta acsioma — nu pote vorbi nimenea (in sensulu lui Iisusu) de cătu acel'a, carele a fostu in ceriu, a vediutu cu ochii, si auditu cu urechile — spirituale. — Profetii au vorbitu la urechile poporului, nu că unii cari aru fi cunoscutu deplinu cele ceresci, pentru ca nu aveau propri'a intuietiune esacta, ci numai dupa unu gradu mai mare séu mai micu de inspiratiune divina — fiindu pre pamentu. Ei toti au fostu de pre pamentu, si nici unulu nu s'a suiu in ceriu, că de acolo coborându-se sa vestesca lumei cele ceresci — vediute si audite —; de aceea dice Iis.: nimenea nu s'a suiu in ceriu. Sub nimenea intielege loco primo pre profeti, cari avura mai inainte missiunea, ce lui Nicodimu i se pare ca o are Iisusu. — Fatia cu profetii. Iis. se pune pre sine că fiulomului, venit din ceriu, carele este din ceriu. Cându a disu: s'a suiu — in ceriu — a presupusu originea pamentesca, adeca de pre pamentu (s'a suiu); căndu dice: s'a pogorâtu din ceriu, presupune origine nu pamentesca, ci ceresca, ddiésca: profetii, că ómeni, nu s'au potutu suí in ceriu; elu că fintia ceresca, că Ddieu, s'a pogorâtu din ceriu, devenindu fiulomului, omu — fiulomului, nu fiulomenescu, *vīos arðqōnōv* vedi 1. 51. — Elu (Iis.) că sa vestesca in adeveru cele ceresci, ne fiindu cu putintia nemenui a se suí, si pogo-

Constringendu dupre indigitarile de mai susu educatoriulu pre copii sa le faca tóte acestea, se voru feri de reu si voru face bine din deprindere; iéra apoi maturinduse voru face binele dupa convingere si asiá voru deveni barbati virtuosi, liberi si indepedenti.

Facia cu acestea s'a propusu intrebarile practice urmatòrie:

1. Cine este primulu educatoriu alu copilului? —

2. Cându are sa se asocize in-vetiatoriulu că educatoriu langa pa-rinti? —

3. Déca cumv'a parinti nu sciu, cum sa deprindia pre copii loru la amintitele moravuri si aplecari bune cum le va puté stá invetiatoriulu intru ajutoriu in acésta privintia? —

4. Cum pote cascigá inv. incre-derea parintilor? —

5. Dupa ce au ajunsu copii eta-tea si au intratu in scola, are inv. lipsa de ajutoriulu parintilor la edu-ca-tiune? —

6. Are a se manutiené si in scola disciplin'a prin de-prindere? —

7. La ce sa deprindia invetiato-riu pre copii? —

La aceste intrebari si au datu inv. presenti pararea, dupa cunoșcinte si cspriintele densilor. Tóte acestea s'au cercetatu si cele natio-nali s'au dechiarat de bune si s'au luat spre sciintia.

Cuprinsulu loru in estrasu este urmatoriu:

1. Primulu educatoriu alu copi-lului este mam'a si tat'a.

2. Invetiatoriulu are sa se aso-cieze că educatoriu lângă parinti, candu i se tramite copilulu la scola.

3. Déca nu sciu parintii, cum sa deprindia pre copii loru la amintitele moravuri si aplecari bune, sa arete acel-ori parinti invetiatoriulu, care suntu moravurile cele bune si virtutile, la care au sa deprindia pre copii; dara totu odata sa le arete si cum sa-i pote deprinde cu sucesu.

Invetiatoriulu sa se consfatuiésca mai de multe ori cu parintii copiilor in acésta privintia, că sa fia bine intielesu. Sa se adreseze câtra parinti nu că poruncitoriu ci că amicu. Sa se consfatuiésca cu densii nu oprin-

dui dela lucru, ci căndu siedu fără lucru acasa ori in adunâri familiari.

4. Invetiatoriulu pote câscigá in-credere parintilor, déca voru des-cooperi acestia din vorbele si faptele lui, ca este unu barbatu harnicu — inzestratu cu scientie, intieleptu, vir-to-su, seriosu si modestu, cu inima bună, zelosu si cu dragoste câtra ca-rier'a invetiatoresca si câtra binele comunu, si ca in fine cuventulu 'i este cuventu nu silaba si sa tiene de cuventu.

5. Invetiatoriulu are mare lipsa de ajutoriulu parintilor elevilor sei nu numai in privint'a educatiunei, ci si a instructiunei, si adeca:

Copilulu dupa ce a ajunsu acasa lesne 'si uita, ca are sa-si faca si ocu-patiunile scolastice; ince déca-lu punu parintii sa le faca, le va face de buna séma.

Copilulu 'si uita si de povetiele invetiatoriului in privint'a purtarei bune; iéra déca i le aduce aminte si-lu punu sa urmeze, dupa cum i-a disu invetiatoriulu, va urmá nesmin-titu asiá.

6. Si in scola are a se mantiené disciplin'a prin de-prindere; ba inca indata ce a primitu invetiatoriula pre copilu la scola sa incépa a-lu dedá incetu cu scol'a si a-lu pune sa faca aceea, la ce-lu obléga scol'a.

Capetandu copilulu dela incepuntu placere asupr'a scolei si deprindendu-se a face, ce i dice invetiatoriulu, nu va mai avé acésta lipsa sa intrebuintie si alte midilóce disciplinari, că sa-lu faca scolariu bunu.

7. Invetiatoriulu are sa deprinda pre copii in scriere, cetire, calculare, in cunoscerea lucrurilor, ce-i incun-giura; intru a cunoscere pre Dumnedieu, că pre o fintia, carea a facutu tóte lucrurile, ne-a facutu si pre noi, ne sustiene si ne dà tóta fericirea; a cunoscere pre parintii si pre mai marii lor, că pre nisice ómeni orenduiti de Dumnedieu, sa-i faca pre ei fericiti, a face, ce vrea Ddieu si asiá, ce le dice invetiatoriulu si parintii sa faca; a iubí si a respectá pre Ddieu, pre pa-rintii si pre mai marii lor, a iubí si a ajutori pre cei ce au lipsa de ajutoriu.

Intielesulu acestui viersu, lu avemu in urmatòrie puncte de asemenare:

1). Inaltiarea sierpelui pre ruda (prajina, paru lungu) si a lui Iis. la ceriu. Precum sierpele a fostu radicatu pentru peccatele poporului (IV Moise 21, 7. 9.) asemenea Iis. pre cruce; precum sierpele erá objectulu unei contemplatiuni pióse, dela carele se asteptá si efectuá mantuire (1. cit.) astufeliu Iis. pre cruce; si precum sierpele a fostu radicatu in contr'a muscărei sierpelui (IV Moise 21, 6. seq.) că resultatu alu peccatului: astufeliu Iis. (I Moise 3, 4 seqq.)

2). Inaltiarea sierpelui pre ruda, si a lui Iis. la ceriu. Precum inaltiarea sierpelui a urmatu dupa patimele poporului: astu-feliu inaltiarea lui Iis. dupa patimele sele, precum inaltiarea sierpelui a adusu mantuire in Isra-ului celu vechiu: astu-feliu inaltiarea lui Iis. la ceriu, mantuire nouului Isra-ului; si precum sierpele inaltiatu a fostu simbolulu mantuirei (Intielept. Solom. 16, 6) astufeliu inaltiarea lui Iis. pre cruce, si prin cruce la ceriu, a adevenit simbolulu mantuirei nouului Isra-ului; — mai departe: precum sierpele inaltiatu semnificá dejosirea (pecatulu comisu este dejosirea) si marirea (iubirea lui Ddieu este marire) poporului totu odata: astufeliu inaltiarea lui Iisusu: pre cruce a fostu semnulu dejosirei sele si a credinciosilor sei, — la ceriu: semnul pre marirei sele si a credinciosilor sei. (Va urmá.)

11.) carele in dialectulu siriacu se insemne a crucificá.

c) Midilócele de a indreptá pre copii, cari suntu dati la scola; dara au aplecari si moravuri rele.

Aici s'a aretat, ca:

Pre copii cu aplecari si moravuri rele sa se silésca invetiatoriulu mai intâiu, a-i desberá de acelea, apoi i va poté de-prinde la moravuri si aplecari bune.

Invetiatoriulu va poté desberá pre copii dela aplecari si moravuri rele, déca in contielegare cu parintii loru va delaturá incetu incetu caus'a ace-stui reu.

Cu cătu va impedeacá si delaturá cine-va mai multu o causa, cu atât'a va slabí mai tare efectulu ei, acésta este lucru firescu.

Cu cătu va impedeacá si va delaturá invetiatoriulu educatoriu mai multu causele cari atâtia aplecari cele rele in copilu, cu atât'a si voru perde acestea din potere, si asiá va cadé efectulu loru.

Cu cătu va avé copilulu mai arare ori si mai anevoie ocasiune, a seversi necuvintie, cu atât'a 'si va perde din placerea, ce o avea, sa le faca.

Iéra pre de alta parte, cu cătu au stinsu invetiatoriulu educatoriu mai multu placerea copilului, ce o avea la necuvintie, cu atât'a sa destepte si sa atitie in elu mai multu placerea si dragostea câtra faptele cele bune, cu atât'a sa-lu puna si sa stee de elu mai multu, sa faca fapte bune.

Sumetia si fal'a se slabescu in copilu, facendu-lu adese-ori sa sim-tiesca imperfectiunea, neharnic'a, pro-sti'a sea propria, precum si primejdii'a, care-lu pote ajunge, căndu faco fapte proste si nebunesci.

D. e. déca unu copilu sumetiu si falosu intre alte necuvintie, pre cari este elu deprinsu a le face, simtiesce si placerea, a se falí cu aceea, ca pote trantí apoi si trantesce pre copii mai mici că elu, arunca cu pietri in cână, porci si alte dobitoce, ori abate din drumu vaci, căndu vinu din ciurda; pre unulu că acel'a sa-lu faca in-vestiatoriulu sa simtiesca si asiá sa cu-nosca, ca d. e. elu nu pote radicá cortesiulu ori altu obiectu greu din odai'a scolei dela loculu seu si a-lu duce si a-lu pune intr'altu locu; — prin urmare nici pre fratele celu mai mare alu copilului, pre care l'a trântit u ieri, venindu-i acestui'a intr'ajtoriu, nu-lu va poté biru; nici pre unu cână de cei mari, pre care l'a lo-vitu cu piétr'a, déca in locu de a fugi iaru sarí asupra, nu laru puté biru; nici pre o vaca, căndu o abate din drumu, déca aru navalí asupr'a lui, nu o aru puté biru; ci laru loví cu cörnele, incátu chiaru laru omorí.

Apoi sa-i arate, ca o fapta, care

nu-i aduce omului folosu si onore, ci

rusine, pâna si peire, este o fapta

prósta, o fapta nebunescă, o fapta rea.

Elu dara sa nu mai faca nici odata

asemenea fapte; sa nu se mai espuna

de giab'a si nebunesce primejdiei, de

a-si perde vieti'a; ci sa se ferésca de

primejdii.

Déca i-au datu Ddieu odata pu-tere, incátu este in stare sa redice

d. e. pre unu copilu, carele a cadiutu

josu, pre unulu că acel'a sa-lu si ra-dice, că sa nu dea cum-va vre-o vita

preste elu.

Cătu de mare reu a facutu pâna acum copiloru mici de-i trantí si-i loviá de pamentu incátu i doreá de incepeau a plange, si prin aceea le poté vatemá si primejdii' sanetatea. De acum inainte insa sa nu mai va-teme nimenui sanetatea prin tranteli; ci dupa cum are a se ferí pe sine'si asiá sa ferésca si pre alti ómeni de primejdii si sa aiba mila si de dobitoce.

Pre de alta parte apoi sa pro-vóce invetiatoriulu pre parintii acelui copilu, sa incépa a nu-lu mai lasá sa umble pre ultia, căndu vinu vitele din ciurda acasa. Inv. sa vegheze asupr'a acelui'a-si copilu, căndu vine la scola si căndu iese din scola cu consolarii sei; dara sa faca din căndu in căndu

Vs. 14. Trecându dela partea teo-retica (Vs. 13) la cea practica (Vs. 14) Iis. aréta lui Nicod. ca chiamarea sea nu e numai a inaltiá, ci partea prin-cipale din ea este a mántuí lumea (Vs. 15 seqq); aréta ca elu in calitate de invetiatori, nu numai nu va ob-tiené credint'a ómenilor, spre a-, mántuí, ci dupa destinatiunea ddiésca: chiaru spre scopulu mántuirei lumei va suferí din partea ei dejosirea cea mai amara, carea-i va fi scar'a spre cea mai inalta prea marire. Acestu incidentu va fi basea mántuirei: cei ce-lu voru vedé inaltiatiu crediendu i se voru mántuí.

Iisusu asemenáza inaltiarea sea, cu inaltiarea sierpelui celui de arană (IV Moise 21, 8 seq.) Prin terminulu a inaltiá esprima de odata dóue idei: inaltiare pre cruce si inaltiare la ceriu.*

*) A inaltiá, in orig. *vīov̄n* — a inaltiá cu dóue intielesuri, dupa terminulu chaldeieci (secaf) a inaltiá, a spandjurá (I Esdra 6,

câte o preumblare si pre la locurile, unde se cam jóca copiii, că sa véda, ca invetiatoriulu 'lu afla ce face in totu loculu.

Déca la esirea din scóla a cadiutu cum-va vre-unu ccpilu, sa puna inv. pre falosulu sa 'i dée si elu mâna de ajutoriu, a se puté sculá s. a.

(Va urmá)

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a casei representative dela 8 Novembre n. a. c. se verifica deputatii: Fr. Deák, P. Veres, Ed. Steinacker, Al. Németh, Fr. Ernst, cont. L. Degenfeld Fr. Nagy, in modu definitivu iér' deputatii: Simonyi, Bedeczky, Mariássy, I. Babics, Pogány se verificara cu rezervarea terminului de 30 dile.

Presidiulu anuncie, ca a sositu unu protestu contr'a alegerei deputatului Babics, care protestu se dà comisiunei judiciarie a VI.

Se impartu apoi respectivii deputati verificati sectiunilor.

Cas'a trece apoi la alegerea celor 21 membri din comisiunea administrativa. Partid'a liberale votéza pentru list'a statorita in conferinti'a partitului liberalu si pentru deputatii cont. Ferd. Zichy, L. Mocsary, Al. Németh că representanti ai opositiunilor.

Resultatulu se va publicá in cea mai de aprópe siedintia.

Cu aceste se inchide siedintia a din 8 Novembre.

Varietáti.

* * (Constituirea comitetului "reuniunei pentru ajutorarea juristilor seraci") dela facultatea de drepturi si de scientiele de statu din locu a urmatu Sambeta in 6 Novembre n. fára de a intempiná greutáti mari că in anulu trecutu. In comitetu s'a alesu conformu statutelor 12 membri si unu presiedinte, dintre cari 4 suntu de natiunalitate romani, 4 magiari si 4 germani impreuna cu presiedintele (Ar. Wendel), care e germánu. Astfelui s'a satisfacutu principiulu egalei indreptatiri, a cărui vatemare in anulu trecutu au datu nascere unoru neintiegeri regretabile. Reuniunea are unu scopu cu totalu filantropicu si liberu de tendintie natiunalni, cum se si cade unui atare institutu, care urmaresce scopuri umane. Noi dorim, că acésta reuniune salutaria se prosperaze si ne place a crede, ca ea va fi spriginita si din partea romanilor nostri, dupa cum merita.

* * „Kronstadt. Ztg.“ dela 10 Nov. n. enaréza despre o venatore de ursi in padurile Cristianului cu a cărei ocasiune venatoriulu Georgiu Olteanu avu nenorocirea, dupa ce puscatur'a din tâi din primitiv'a sea pusca raní pre ursu si dupa ce a dô'a nu prinse focu, sa se imbratiesize cu ursulu. Olteanu, dupa o lupta săngerósa, ajutatu de doi sasi, omorí in fine ursulu, carele a trasu $1\frac{1}{2}$ mage. Olteanu a scapatu curat, luminat cu-cinci rani, cari nu suntu periculóse.

* In 2 Decembre cal. n. se va intruni la Vintii de josu reunioanea invetiatorilor rom. cat. din comitatulu Albei inferiori.

* * Universitatea din Cernauti. O fóia de aici ne spunea mai deunedile ca la universitatea din Cernauti suntu dejá 135 de studenti inscrisi. Credeu ca nu pecatuim déca vomu spune publicului, ca dupa o fóia din Vien'a de duminec'a trecuta, la universitatea numita, suntu inscrisi 48 nemti, 33 jidovi, 16 ruteni si 10 romani. Orientulu Europei este reprezentat la universitate prin doi israeliti din Moldavi'a.

* * Trenulu intardiatu anuntiatu in nrulu trecutu n'a fostu uniculu, pentru ca si astadi intardie regulatu trenurile de diminétia. Dumineca se respândi fama ca unu tunelu de dincolo de Clusiu s'aru fi surpatu. Dara dupa sciri mai credibile este vorba ca s'a asiediatu la Viragosvölgy asternutulu drumului de feru tocma cându trecea unu trenu de poveri. Masin'a, spunea unu calatorlu, ca s'a restaurat cu rotele in susu si vagónele jacu că porcii risipite pre lângă drumu. Restabilirea drumului va revere vreo patruspradiee dile.

* * Procese decisive la tribunalulu reg. ung. in lun'a lui Novembre 1875.

1/13 Novembre: Ioanu Rosca pentru ucidere. — Franciscu Schubert, pentru furtu. — Tom'a Denes pentru insielaciune. — Ioanu Sanguineanu pentru lesiune corp. grea.

5/17 Novembre: Nicolae Turcu, pentru lesiune corp. grea. — Thomas Sallmen, pentru violentia publica. — Ioanu Comanu si Vladu Opre Vladu, pentru violentia publica. — Georgiu si I. Hall, pentru lesiune corp. grea.

8/20 Novembre: Ioanu Tom'a Tat, Ioanu lui Ioanu Petru Savu, Savu Maftei Savu, Ioanu Georgiu Androne si Nicolae Maftei Savu, pentru lesiune corp. grea. — Pavelu Buianu, pentru furtu. — Nicol. Hulea si Ilia Naitia, pentru furtu.

12/24 Novembre: Bucuru Bancilla, pentru lesiune corp. grea. — Molderiu Filimonu, Pavelu Flesieriu, Ilie Gelmareanu si Ann'a lui Filimonu Molodea pentru trangressiunea § 306 l. p. — Ioanu Todoru Stanciu, pentru lesiune corp. grea. — Iosifu Moise Pop'a, Ioanu Iosifu Pop'a, Pavelu Basaraba, si Mariuti'a Pavelu Basaraba pentru furtu.

15/27 Novembre: Nicolau Popoviciu, Ilie Comanu, Ioanu Popoviciu, Pavelu Comanu, Fronu Sarateanu si Tom'a Cic'a, pentru violentia publica. — Hill'a Simeonu, pentru furtu. — Axentiu Marcu, Samoile Mateiasiu si Ioanu Arion, pentru lesiune corp. grea.

* * Catastrofa pre „Franz-Josef-Bahn“. Mercuri la 3 Novembre c. n. avea sa tréca unu trenu de persoane prelini'a Vien'a-Eger si anumitu pre la statiunea Göpfritz tocma pre la 1 óra si 15 minute nótpea. Siese minute de parte de Schwarzenau trebuia acestu trenu sa tréca preste podulu dela Stegersbach, care trece preste o vale la o inaltime de 11 metri. In momentul acesta cei 128 pasageri fura despetati din somnu de unu sgomotu teribilu, masin'a esise din sine, s'a precipitatu josu de pre podu si a trasu si 13 vagóne dupa sine, intre cari ambulanti'a postale si wagonulu de dormitu. Masin'a s'a infiștu in pamentu si celelalte vagóne s'a gramaditu intr'o massa diforma desupr'a ei. Vagonulu din urma a remasu susu, pre sine, penetrata prin minune se desfacu de trenu. Dupa unu momentu de stupefactiun se audira tipetele si vaietele celor ingropati in ruinele trenului, incâtu nu erau morti dejá. La $1\frac{1}{2}$ óra dupa mediulunopatiei a venit ujatoriulu celu din tâi. Morti s'a aflatu trei conductori, unu oficialu postale, patru pasageri, a căroru nume inca nu s'a potutu erui, siepte pasageri suntu greu si usioru vulnerati; cei mai multi au scapatu cu contusiuni si cu spaim'a cea mare. Este prepusu ca nenorocirea este provocata de ómeni rei.

* * (Dragosiu apostolulu natiunalitătiei la romanii din Bulgaria). Acestu român din Banatu, dotatu cu unu zelu natiunal inspirat, trecandu in drumulu misiunei sele prin Iasi, amu avutu fericit'a ocasiune de a-lu canóscer, si de a-i admirá spiritulu si inim'a romanésca, o inima de adeveratul apostolu alu romanismului, cu care a implitu minuniñ sinulu românilor din Bul-

gari'a, desteptandu-i, sa se cunóasca pre sine, si sa se intóreca la cultur'a romana si la unirea cu fratii loru români.

Dragosiu, in acésta sacra missiune a lucratu si a luptat in modu nespusu, bravându nenumerate pericule, si in fine, dupa inseminate succese, s'a retrasu la manastirea „Stramb'a“ din Transilvania — O persoña competenta in curendu ne va comunicá istoricul acestui lucrari de apostolu, impreuna cu momentele ei mai critice si mai importante; de asta-data ne spune numai, ca Dragosiu dupa o munca de mai multi ani, a facutu, de acuma 52 de comune de români s'a lepadatu de spiritulu bulgaru si grecescu, si s'a instituitu pâna si servitiulu divinu romanescu cu preoti români, si acum'a ceru ampliati români si episcopu românu.

La Vidinu s'a cumperatu pamentu pentru scóla romanésca, si guvernulu Romaniei — pre cătu ni s'a spusu, a voit u sa zidescă scól'a, dara consululu ungurescu aru fi impedecat u acésta, dicandu ca o va zidi guvernulu ungurescu; apoi nici acesta nu a zidit-o inca. Noi asteptámu sciri mai de aprope si mai imparicularu; si pâna atunci indemnámu pre români sa se intereseze mai de aprope de fratii nostri din Bulgaria, de acesti români laboriosi, economi, plini de bunavointia si de setea de a se uni cu ceilalți români, si gata de a sacrificá ori si cătu pentru a-si intemeia scoli si cultura romanésca.

Eata aci dôue scene, din cari se poate vedé, la câta putere si autoritate a ajunsu Dragosiu in tienutul Vidinului.

Nisice bulgari au prinsu odata pe preotul D. agosiu dintr'o biserică romanésca, si l'u ducéu sa-lu ucida. — De departe venia unu satu de români; si cându l'au cunoșcutu, au navalit u cu arme asupr'a bulgarilor le au luat caii, si dandu unulu lui Dragosiu, sa scape calare, i-au taiat pre toti in lupta, fiindu insufletiti că pentru unu profetu alu loru.

O campie intinsa fără margini...

Cara Mustafa, proprietarulu bogatu vine dintr'o parte calare pre unu armasariu aprigu, că si unu smeu, batandu din picioare de se cutremură pamentulu; inaintea sea mană o glóta de români, că pre nisice robi ai sei.

In mediloculu campiei odata numai aude, ca l'u striga cine-va. — Efendi! Cara Mustafa! stai!

Cara Mustafa se opresce, si intrebandu maniosu. Cine eutéza a me strigá? — se intórece inapoi, si aude respunsulu:

— Eu.

— Nu te vedému de tufa aceea.

— Acuma me vedi. Da unde duci pre români acesta?

— La muncile cîmpului.

— Da de ce?

— Pentru ca mi-su datori cu bani, si fiindu ca le iau procente putiene, ii iau, sa-mi si mai lucreze.

— Cu ce dreptu?

— Cu dreptulu meu. — Da cine esti tu, de me intrebi despre drepturile mele?

— Vrēu sa sciu.

— Fugi de aici, si lasa pre români, sa mérgea pre acasa strigă calugarulu.

Cara Mustafa, mirandu-se intrebă ierasi:

— Cine esti tu? spune-mi numele, că sa sciu, de cine voi ride?

Calugarulu radica toagulu asupr'a turcului, si striga cu tonu puternicu.

— Cându vei audí numele meu, vei tremurá. — Eu suntu Dragosiu calug.rulu.

Totu români au strigatu atunci:

— Ur'a! Dragosiu parintele nostru!

Cara Mustafa s'a cutremuratu, si dandu pinteni fugarului, a sburatu preste campie cu toti turci sei. „Fói'a familiei.“

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Oct. (12 Nov.) 1875.

Metalicele 5% 69 30
Imprumutul nationalu 5% (argintu) 73 90

Imprumutul de statu din 1860 ...	110 20
Actiuni de banca	92 75
Actiuni de creditu	192 10
London	114 15
Obligationi de desdaunare Unguresci	81 --
" " " Temisiorene	81 --
" " " Ardelenesci	79 60
" " " Croato-slavone	84 50
Argintu	105 35
Galbini	5 40
Napoleou d'auru (poli).....	9 16½

Concursu.

Fiindu statiunea protopresbiterale in tractul protopresb. gr. oriental alu Dobrei vacanta, pre bas'a dispusetiunei Ven. sinodu archidiecesanu dela 11 Aprilie 1874 Nr. protoc. 27, a inaltei ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. Nr. 2134, se escrie concursu pentru ocuparea acestei statiuni cu resiedinti'a in Dob'a cu terminulu pâna la 20 Novembre a. c. st. vechiu.

Emolumente suntu:

1.) Dela tota famili'a gr. orient. din protopresbiteratu căte 20 cr. bani si in natura 1 cupa de cucuruzu, cari la olalta facu in bani circa 600 fl. si 150 mesuri cucuruzu in natura.

2.) Taç'a pentru licentia de cununia dela fia-care căte 5 fl. cari dupa o socota de mediloci face 400 fl.

Concurrentii au sa fie barbati apti si binemeritati pre terenul bisericescu si scoastie, — si se-si astérrna concursele loru la Venerabilulu consistoriu archidiecesanu pâna la terminulu susu indicatu, cu documentele necesarii, si anume despre absolvarea studiilor gimnasiali si clericali, despre serviciile bisericesci si scolari de pâna acum respective se corespunda dispusetiunilor provisorie ale sinodului archidiecesanu din an. 1873 § 16, si celor din an. 1874 Nr. protoc. 27.

Din Siedinti'a comitetului protopresbiteralu gr. or. alu Dobrei in 15 Iuliu 1875.

Ioanu Papiu, m. p. protopresb. gr. or. si alu tractului Dobrei.
(3-3)

Concursu.

Devenindu vacante unu stipendiu de 500 fl. destinat pentru unu asculatoriu de technica, pentru conferinta acelui'a, se publica concursu cu terminulu pâna in 25 Novembre cn. 1875.

Concurrentii la acestu stipendiu, au de asi substerne incóce pâna la terminulu indigitatu respectivele concurse, provediute cu carte de botezu, cu testimoniu de paupertate, cu testimoniile scolastice de pre Sem. II anulu scol. 1874/5, cum si cu adeverintia de inmatriculara pre anulu scol. cur. 1875/6.

Din Siedinti'a ordinaria a comitetului Asociatiunei transilvane, tienta la Sibiu in 2. Novembre cn. 1875.

(3-3)

Edictu.

Ioanu Popic'a junioru din Sadu, de religiunea gr. orint. carele a parașutu pre legiuít'a sea sotia Ann'a Ioanu din Riulu-Sadulu de patru ani de dile si astadi nu se scie unde se afla, se cítează prin acésta a se infatísia la subsemnatulu foru matrimonialu, căci de nu se va infatísia in unu anu si o di, se va pertractá actiunea muierei sele si in absenti'a lui.

Sibiu 29 Oct. 1875.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Sibiuui.

I. Popescu,
protopresb.